

Mt 22,34-40

Když se farizeové doslechli, že umlčel saduceje, smluvili se a jeden jejich zákoník se ho otázal, aby ho pokoušel: „Mistře, které přikázání je v zákoně největší?“ On mu řekl: „Miluj Hospodina, Boha svého, celým svým srdcem, celou svou duší a celou svou myslí.“ To je největší a první přikázání. Druhé je mu podobné: „Miluj svého bližního jako sám sebe.“ Na těch dvou přikázáních spočívá celý Zákon i Proroci.“

Židé mají rádi předpisy a přikázání, podle talmudské tradice bychom ve Starém zákoně našli 617 přikázání. Je jasné, že všech 617 přikázání nemůže mít stejnou váhu. Hledání největšího přikázání patří k rabínské tradici, Ježíš není na tomto poli novátorem.

Otázka, které přikázání v zákoně je největší, vlastně předpokládá, že existuje nějaké největší přikázání.

Ježíš odpovídá dvěma starozákonními citáty.

Citátem z Deuteronomia (Dt 6,5), který mluví o naprosté loajalitě a otevřenosti vůči Bohu. O loajalitě, která se má týkat všech oblastí našeho života. Má se týkat srdce, duše i mysli.

Druhý citát vlastně Ježíš přidává bez toho, že by o něj byl požádán. Jako druhé přikázání použije verš z knihy Leviticus (Lv 19,8). A tak vzniká dvojpríkázání lásky. Ježíš spojuje dva verše, které spolu dřív nesouviseli a říká, že na nich spočívá Zákon a Proroci.

Tím, že jsou dvě přikázání vyzdvížena, se neruší zbylých 615 starozákonních přikázání. Je to spíš takový klíč k tomu, jak chápat ostatní přikázání, křesťanské brýle přes které se můžeme dívat na starozákonní židovská přikázání.

Když se řekne přikázání, tak se většině z nás asi vybaví desatero. I tady je souvislost. Dvojpríkázání kopíruje naše tradiční rozdělení desek desatera. První přikázání se týká (stejně jako první deska) vztahu s Bohem a druhé přikázání se týká (stejně jako druhá deska) vztahům s lidmi.

Oba ty verše, obě přikázání, mluví o lásce. Zatím co ve verši z Deuteronomia jde o bezvýhradnou lásku k Bohu, ve vztahu s bližním jsme mírou mi samotní, máme milovat bližního jako sebe sama, ne méně a ne více.

Miluj! To je příkaz, který nám vlastně úplně nesedí. Neměla by být láska spíš něčím dobrovolným? Neměli bychom mít možnost svobodně se rozhodnout?

U Boha to ještě pochopíme. Stvořil nás, dal nám život i svět, ve kterém smíme žít, provází nás. Láska je vlastně reakcí na naši darovanost. Uvědomujeme si, že náš život není samozřejmost, ale dobrý Boží dar.

Ale proč máme milovat bližní? A co to vlastně znamená? Je to výzva k všelásce? Může nevěrný manžel použít dvojpříkázání jako argument pro svoji nevěru? To jistě ne, biblické miluj, je o něčem jiném, o vzájemné úctě.

Někoho milovat znamená neutiskovat ho, neubližovat mu i kdy by to byl přistěhovalec nebo cizinec, kterého jsme třeba nikdy neviděli. O této lásce, která neutiskuje, jsme četli v prvním čtení.

Četli jsme mimo jiné toto: **„Jestliže půjčíš stříbro někomu z mého lidu, zchudlému, který je s tebou, nebudeš se k němu chovat jako lichvář, neuložíš mu úrok. Jestliže se rozhodneš vzít do zástavy plášť svého bližního, do západu slunce mu jej vrátíš, neboť jeho plášť, kterým si chrání tělo, je jeho jedinou příkrývkou. V čem by spal?“**

Bible nás nevyzývá k tomu, abychom se chovali jako hlupáci. Nemusíme být štěstím bez sebe, když si od nás někdo bude chtít vypůjčit, dokonce si od něj smíme vzít spravedlivou zástavu. Ale naše vlastní spravedlnost, nám nesmí být cennější než život bližního. Kvůli tomu, že máme právo na jeho plášť, nesmíme nechat bližního zmrznout.

Kdo je naším bližním to všichni víme z podobenství o milosrdném Samaritánovi. Milovat bližního zde neznamená žádné velké city, ale důslednou a praktickou starost o člověka, který se ocitl v nouzi.

Amen